

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK :

Magyarországon: félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. — fill.
 Külföldön: félévre 9 kor., negyedévre 4 kor. 50 fill.

Főszerkesztő: **Dr. Varga Lajos.**
 Felelős szerkesztő: **Békásy Jenő.**

Egyes szám ára 4 fillér.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-utca 10. Telefon 412.

Barázdák.

Köztudomású dolog, hogy a legveszedelmesebb a fél művelt ember mert bár fogékonysággal bír értelme, mégis az igazi műveltség alapfogalmai ismeretlenebb lévén előtte, a megértés helyét többnyire a félreértés utvesztőjére jut.

Igy járnak a mi munkásaink is, akik a szocializmus nagy alapvető, világot átalakító fogalmával nincsennek tisztában, mégis arra esküsznek, mint az egyedül üdvözítő megváltás eszméire.

Nem tudják hogy mi módon fog bekövetkezni ez a nagy világ megváltás, de fanatikusan biznak benne, hogy elkövetkezendő: — mert így írja a Népszava — és ezt hirdetik röpirataiban, — a népgyűléseiken a vezérek, bárha azok sem tudnának számot adni arról miképpen boldogíthatnák a világot ha annak sorsát ők intéznék. Már azt tudják azonban, miképpen lehet boldogítani önmaguknak az eszme hirdetésének filléreiből. Egyelőre nem is akarnak ők többet. Erre kell most nekik az általános titkos és egyenlő választói jog. Nagyságos urak akarnak lenni és befújni a tűrhetően javadalmazott képviselői állásokba.

Az izgatás sehol oly nagy mérvet nem értett Magyarországon vidéki városaikban, mint Debreczenben, holott éppen itt nincsen szükség rá, mert a mindhárom képviselője követeli az általános, titkos és egyenlő választói jogot.

Ha a szocialista pártok vezetőiben szikrányi politikai érzék volna a helyzet mérlegelésére, akkor szívvel lélekkel csatlakoznának ahhoz a függetlenségi és 48-as párthoz, amely eddig is önzetlenül küzdött jogaikér. Sajnos, nem a munkásokon mult, hogy ez így nem történt.

Lelketlen izgatók ékelték magukat a polgárság és munkásság közé holott most éppen a leghelyesebb egyetértésre volna szükség. Felhívási és szereplési viszketegben szenvedő alakok tolakodtak a munkás osztály elére, hogy kitudják a régi vezetőket és már a közel jövőben ők lássák a hasznát a kivándó általános szavazati jognak.

Ezek az élelmes politikai vállalkozók azért tartják ébren az izgalmat és azért szaktitják külön a munkás osztályt, hogy alkalomadtán a hálás munkások szavazataival

megbízó levelekre tehessenek szert. Hármannak éppen, ahány választó kerülete van Debreczennek.

Minden vasárnap a munkás szakszervezetekben előadásokat tart az új szentháromság. Az előadások a történelem keretében mozognak. A munkások képtelenek megérteni azokat, hiszen nagy előtanulmány szükségeltetnék ahhoz.

Igy tehát félreértik az előadásokat és kiki olyan következtetéseket von belőlük, amilyent akar. Természetesen a következtetés is a szocialista eszme világban mozog.

De éppen arra van szükségük a politikai vállalkozóknak, hogy valahogy meg ne értsék őket, mert ha a munkásnép átlátja a szitán és önző törekvéseiken, a maga módja ként bána el velök.

Haldokló istenek.

Írta: **Hamvas József.**

A régi jó görög világban az emberiséget vezető ideák nem voltak olyan rideg, test nélkül való elvont alakok, mint manap. Az emberiségnek fiatalabb volt a fantáziája és a kedves ideákat bájos emberi alakba öltöztette, csodálatos szép külsőt adott rájuk, feltűtette őket a felhőkkel takaródzó Olimpus hegyére, szóval isteneket teremtett belőlük.

Ha a mi korunk nagy eszméi is ilyen istenek volnának, nagy szomorúság ülne a magyar Olimpuson. Elmondanák a költők, hogy megszűnt a hangos vigasság, gyászban ülnek a fényes istenek, mert a legnagyobbak, a leg hatalmasabbak haldokolnak. Hasztalan hirdette a jámbor hit, hogy az istenek halhatatlanok, bizony reájuk is lesújtott a keserű végzet, ők is haldokolnak.

A halálos dőfés legelőször a legbüszkébbet érte. Ennek az istennek pompás temploma ott áll a Duna partján, de csarnokait nem járja senki. — Hiába építette oda hódolata jeléül a nemzet. A parlamentarizmus nagy eszméjét alattomos dulakodók orvul megsebesítették, kidöntötték isteneink fényes sorából. Kegyetlen és lelkiismeretlen tett volt ez, merénylet a magyar nemzet egyik szeretett istensége ellen.

Szomorú sorsánál szomorubb az, hogy nem ő az egyetlen, akit az alacsony fondorkodás megsebesített. Halálra szánták egy másik nagy ideálunkat is. A magyar legnagyobb történelmi dicsősége, hogy évszázadokon keresztül katonai erényeivel mentette meg a nyugat népeit kelet pusztító hadainak mindent elsőpró áradatától. Kiváló haditettek és nagy hadvezérek egész sora díszíti multunk történetét. — Amióta Ausztria velünk egy uralkodó alatt áll, nincs e két birodalomnak egyetlen egy nevezetes hadi tette sem, melyben a magyarságnak nevezetes, döntő szerepe jutott volna.

És a magyar hadi erények büszke istenségét sem kimélték. Megtagadták, kiközösítették a generálisok olyan hadsereg nevében, amely a dicsőséggel sohasem találkozott. Fájdalommal látjuk ideálunk szenvedését, a mi meggyalázott, büszke istentünkét.

A harmadik megtámadott ideál a sajtó és a gyülekezési szabadság. Belekergették a sajtót abba a veszedelmes helyzetbe, hogy izgatott hangulatában megfélemedezik a köteles törvénytiszteltről, olyan intézmények bírálatába bocsátkozik, melyek fölött nincs joga kritikát gyakorolni. A gyülekezési szabadságot azzal a veszedelmes fegyverrel korlátozzák, hogy egymás ellen uszítják a mesterségesen felszított ellentéteket. A kormány megtudta a maga számára nyerni a munkások millióit és ez a rengeteg tömeg, félrevezetve a kormánynak hangzatos, de nem őszinte ígéretei által, a gyülekezési szabadságot éppen azzal a tömeggel korlátozza, amely a legradikálisabb szabadságot követeli és amelynek ennél fogva legjobban kellene tisztelnie a gyülekezéseken kimondott szó szabadságát.

De a legnagyobb veszedelemben az állam létének alapja, a törvény forog. A féktelen és zavaros idők megsemmisítik a magyar népben a törvényes rend iránt való érzéket. Az évek óta huzódó keserves harc sebesültjei között ez a legveszedelmesebb beteg. Az egész állami élet sanylik vele, minél tovább tart betegsége az államnak annál több szerve lesz használhatatlanná.

Hrabéczy-nél

a festett és tisztított férfi ruhákat szakember javítja és vasalja.

Érdemes megnézni a Gerő

férfi- és fiu óriási nagy ruha áruházát az ujonnan épült 3 emeletes ischer palotában, Főtér 61. sz. a Szent-Anna-utcával szembe-
 ostan a legelegánsabb és mégis a legolcsóbban lehet vásárolni.

Megtagadják a köteles engedelmisséget a tisztviselők, mert odazüllött már állami életünk, a kormányhatalom annyira kompromittálva van, hogy gondolkozóba kell esnie a tisztviselőnek, engedelmeskedhetik-e a hivatalos többség rendeleteinek?

Ilyen általános zűllés és pusztulás terjedt szét Magyarországon, hol még néhány esztendővel ezelőtt a béke szelíd építő munkája folyt. Ki ennek az oka? A magyar nemzet bizonyára nem mert hogyan képzelhető, hogy egy nemzet ilyen vakon ássa a saját sirját?

E szomorú eredmények lelkiismeretlen okozói azok az emberek, akik az udvari párt szolgálatába adták el magukat és egyéni haszonért a nemzet jövőjét áldozták föl. Nem törődnek azaz, ha hazájuk elpusztul, csak ők boldoguljanak. Ahhoz nincs erkölcsi bátorságuk, hogy együtt szenvedjenek a nemzettel, de ahhoz van lelkiismeretük, hogy saját hasznukért eladják a nemzetet.

Ezek az emberek ölik a mi nagy ideáljainkat, mert ha nem akadna Magyarországon ember erre a szomorú szerepre, nem lehetne a magyar nemzet ellen való küzdelmet tovább folytatni és vagy kilépne az abszolutizmus hazug leple alól és nyílt fegyverekkel küzdené, ország világ előtt kitérve a monarchia szégyenét, megölné végleg monarchiának hanyatló tekintélyét, vagy kénytelen lenne letenni a fegyvert olyan nemzet akarata előtt, amelyben egyetlen áruló sem találta ott.

Bocskay fölkelése.

— A korponai országgyűlés emlékére. —
A hontmegyei Korponán ez év november 23-án emléknapot ülnek. E napon ünnepli meg a kis város közönsége háromszázados évfordulóját annak, hogy az alkotmá-

nyért és vallásszabadságért fegyvert fogott Bocskay István 1605. novemberben és decemberben itt országgyűlést tartott. A korponai országgyűlés igen jelentős pontja volt a Bocskay-féle fölkelésnek, mely fölkelés bevezetője lett az alkotmányért és vallásszabadságért a Habsburgok ellen vívott harcoknak.

A XVI század végén és a XVII. elején a magyarság a végromlás szélére jutott. Sem az Erdélyben, sem a Magyarországon történt események nem mondtak ennek ellene. Erdélyben megszűnt — egyidőre — az önálló fejedelemség, amely pedig a császári udvar tulkepsései, nemzetrontó és beolvasztó törekvéseivel szemben hivatva volt a magyarságnak megvédésére. Bathori Zsigmond fölforzatta Erdély régi megszokott politikáját, miáltal az országot rettenetes zavarnak és pusztulásnak tette ki és az addigi török védnökség helyébe a német védnökséget tette. Ezzel pedig kicsavarta a kardot a magyarság kezéből és rázúdította Erdélyre a külföldi zsoldosokból álló zsákmányra éhes császári hadakat, melyeknek élén az olasz dobosból tábornokságig emelkedett Básta György, a kapzsiságáról híres Belgiojoso állottak.

Nem sokkal jobb sora volt a „királyi“ Magyarországnak sem, vagyis Magyarországon azon részének, amelyik még a királyi uralma alatt volt. A nyugat-Európában megindult ellenreformáció hatása alatt megkezdődtek a vallásos üldözések, a kormány élén álló, vagy a kormányhoz közel álló főurak kincsvágyának kielégítésére a hűtlenségi pörök, az alkotmány lábba tiprása, szóval mindazok a dolgok, amelyek az országot száz évvel később a Rákóczy-féle fölkelésbe sodorták.

Ennek az elárult, megromlott magyarságnak a megmentésére fogott fegyvert Bocskay István, aki pedig addig a császári udvarnak és a német uralomnak teljes szívéből híve volt és akit Belgiojoso kapzsisága akaratára ellenére kevert bele a fölkelésbe. A császári hadvezérek ebben az időben mindent mertek, semmit sem tartottak a messze Prágában lakó „bomlott agyu“ uralkodótól: Rudolfól. Ezek egyikének, Belgiojosznak szívébe jutott, hogy a dugazdag Bocskay Istvánt kirabolja, ürügyül szolgálta erre az, hogy azon erdélyieknek, akik anémének meghódolnának akarva törökföldre menekültek, Bocskayval való levelezési kezebe kerültek. Belgiojoso ezért Bocskayt 1604. őszén rakamazai táborába hi-

vatta, aki azonban élve a gyanúval, a hívásra nem jelent meg. Belgiojoso most földulata Bocskay két birtokát: Szent-Jébot és Kerekit és a hajdukat össze akarta gyűjteni, hogy velök végesapást mérjen Bocskayra. A kóborló, szabad emberekkel öszaverődött katonák, a „hajduk“, kiket a nemei társadalom kivétel a maga kabaléból, addig a császári hadvezéreknek a legjobb katonái voltak, Básta velök aratta diadalait Erdélyben, de most nem hajtottak Belgiojoso szavára, hanem szolgálataikat Bocskaynak ajánlották föl. Bocskay örömmel kapott az ajánlaton, mert ez által egy erős, harcra kész sereg urává lett. A hajduk csakhamar kiszorították a németeket a Tiszántulról és nemekára Felso-Magyarország is a felkelők kezébe került. — Bocskay hadműködése középpontjául Kassát választotta. E harcok hatása alatt Erdély is elveszett a császára nézve, mert ott is Bocskayt fejedelemmé választották.

Bocskay azonban nemcsak kitűnő hadvezér, hanem lángeszű államférfi és óvatos diplomata is volt. Jól tudta, hogy a magyarság egymaga nem bír elegendő erővel arra, hogy a két ellenség, a török és német között magát föntartsa. Arra törekedett tehát, hogy egyiket a másikkal ellensúlyozza. Jól tudta, hogy a fölkelést, habár ideig-óráig diadalmasodik is, végre is leverik; addig igyekezett tehát kibékíteni a nemzetet és az uralkodót, míg a leverés nem következik be. Háromas feladat állott előtte: kibékíteni a nemzetet az uralkodóval, visszaállítani és körülszámolni az alkotmányt és vallásszabadságot és ezeknek erősebb megvédésére visszaállítani az önálló erdélyi fejedelemséget. E feladatokról még legnagyobb diadalai között sem feledkezett meg és amikor vele magán-sérelmeire nézve akartak kiegyezni, még tárgyalásokba sem bocsátkozott.

Bocskay e feladatát némely dolgok megkönnyítették, mások pedig megnehezítették. Megkönnyítette az, hogy a török, aki Rudolf császár-királyi már 15 év óta harcban állott, vele véd és dacszöveget kötött, mi által sokkal imponálóbb erővel tudott fellépni. A török még koronát is küldött neki és azt Lolla Mohammed nagyvezér a budai táborában 1605. november havában a korponai országgyűlés előtt pár nappal át is adta. Bocskay a koronát, mint a török figyelmének tanujelét elfogadta, de egy percig sem gondolt arra, hogy azzal magát megkoronázza, mert — amint kijelentette, „van az

Kikelet az őszben.

Irta: Makoldy Margit.

Ősz volt, mikor Molnár Klárka és Vécsey Zoltán találkoztak valami mulatságon. Zoltán és Klárka egyszeriben megszerették egymást. S bár nem mondták soha, hogy itt vagy ott látjuk egymást újra: mégis mindig hol itt, hol ott találkoztak. A leány anyja nem valami jó szemmel nézte ezt az ismeretséget, sőt határozottan tiltakozott leánya kívánsága ellen, hogy meghívják Vécsey Zoltánt. Klárka nem tudva mire véli mamájának idegenkedését, azt csak muló ellenszenvnek tekintette s meghívta a fiút. Vécsey másnap el is ment hozzájuk, de zárt ajtókra talált, mert Molnárék nem fogadták. Nagyon el volt keseredve s epanaszolta keservét édes atyjának s megvallva egyszerszemind, — hogy Klárkát nagyon szereti s nem tud nélküle élni. Id. Vécsey Zoltán leült íróasztalához s irni kezdett levelet. A leány anyjanskirt s talán úgy véletlenül, Isten tudja hogyan — lehet, hogy az emlékek hatása alatt — szeméből egy könnyesepp gördült le szép bánatos arcán, oda arra a levélpapírosra, amelyre a következőket írta:

Mélyen tisztelt Asszonyom! Egy kérdéssel fordulok önhöz mint apa. Kéréssem lelkemből fakad, bár a sorsnak különös játéka ez. Olyan ember kéri önt, akitől az élet sokat megtagadott, s akinek minden öröme egyetlen fia. Elképzelheti, sőt tudhatja, hogy milyen érzéssel szeretheti egy apa a fiát; körülbelül úgy, mint egy anya a leányát. Szeretném most, ha az ön lelkében egy emlékek támadna fel: ha megérezné, hogy az

apák, az anyák feladata a nagy, szent törekvés: összehozni egy életre az egymásnak teremtet sziveket.

Az én fiam és az ön leánya szeretik egymást. Kérdezi: Hogyan és mint eshetett ez meg? Ki tudja! Talán örökölték ezt a szerelmet tőlünk, amely egész életünkön át ott lakott a szívünkben. Ne akadályozza meg boldogságukat; adja leányát az én fiának s ha apai kérésemet nem utasítja vissza: akkor bátorságot merítve ebből, mint Vécsey Zoltán fogok kérni öntől valamit. Egy szerető hitvesi szívet, amit egykor megtagadott a sors tőlem. S bár mi már a hervadás korát járjuk is: szívünkben azért még ott él a tavasz. Az a tavasz, amely nem halt meg soha s amelynek régi verőfénye elül az ősz boruját. Ha vissza tudja álmodni elmúlt tavasz álmát; ha a hideg ősz magányában fölérez a szíve még egy csendes, egy meleg áldó szeretet után, — becsületes, férfias nyíltsággal kérdelem: akar-e, tud-e most feleségem lenni? Jóvátehetjük-e még a multak tévedését, amelyben tiltva volt, hogy sziveink egymásért dobbanjanak. Egyszerű szavaim nyomán álmodjon vissza egy régi álmot, melyet, hogy hosszú évek után valóra váltunk. Csak magától függ, az egykor elvesztett kiesiny Klárkától. Őszinte feleletét kéri teljes tisztelettel és kezesókkal: Vécsey Zoltán.

Özv. Molnár Kázmérné másnap izgatottan szakította fel az ismerős írásu birtokot és egy karosszékre ülve olvasta. — Isten tudja hányszor. Lelkiszemei előtt ismét végigvonult az édes mult összes örömeivel és keserveivel.

Ragyogó szép tavaszi nap volt, mikor megismerkedtek. Tavasz virradása, kikelet ébredése, kis madárkák édes dala mind, mind visszhangra talált szívökben. Fölcsendült abban a szent dal, a szerelemnek szent melódiája. Geley Klára akkor tizenhat éves volt. Nem osuda, hogy az első férjibe, aki az utjába akadt, szerelmes lett. De lehetett is, mert Vécsey Zoltán szép ember volt. Volt valami egész lényében, ami egyszerre rokonszenvenessé tette. Gyönyörű szép bariton hangjáért is rajongtak érte.

Ha valami öszzejövetelen szerepelt, a hölgyek rózsapirosra tapsolták piciny kacsoikat, hogy csak újra meg újra hallhassák énekét. Vécsey Zoltán elkényeztetett gavallér lett s ma egyiknek, holnap a másikkal udvarolt. Hanem azután, hogy Klárkát megismerte, nem létezett előtte senki más. A léha kalandok helyét a nagy, komoly, egész életre való szerelem váltotta fel.

Klárka is érezte, hogy ez, a mi most betölti a lelkét: nagyobb és mélyebb mindennél, amit eddig érezett.

Zoltán gyakran ment hozzájuk s ő ilyenkor nagyon, de nagyon boldog volt.

Egy napon azonban, mikor Zoltán látogatába ment Klárkákhoz, vendéget talált nálunk. Valami fiatal, dugazdag gyárostat. Régi ismerősüket, aki külföldön utazgatott eddig s most haza toppant, hogy vagyonával és teljesen fölösleges énjével akadályt gördítsen két szerető szív egyesülésé elé. Klárkák szívesen fogadták, de az elkényeztetett gavallér, Vécsey Zoltán megérezte mégis, hogy az udvariasság s az illem leszámításával, minden igazi meleg szavuk so-

országának koronás királya". Megkönyvitette az is, hogy a magyarság nagy része szívvel, lélekkel csatlakozott hozzá és követte őt. — Legkiválóbb munkatársa a számtizetésből nem régen hazatért Illésházy I. volt. Megnevezitette az, hogy az uralkodó teljesen beszámíthatatlan ember volt, aki Prága falai közé beszállva, fejedelmi jogaihoz görcsösen ragaszkodott, de egyébbel nem sokat törődött. Mátyás főhercegnek pedig, aki az alkudozókat vezette, bizonytalan volt az állása. Megnevezitették Bocskay feladatát a mindkét részen való tulzók is.

Bocskay azonban az általa kijelölt utról hajszálnyira sem tért le és erős akarata végre is diadalt aratott. Az alkudozások csakhamar megkezdődtek, többször félbeszakadtak ugyan, de végre is eredményre vezettek.

A Bocskay fölkelés alatt több országgyűlést tartottak, amelyek mindenikében az alkudozások állottak előtérbe. Ez országgyűlések között a legnevezetesebb volt a korponai, mert az itt elfogadott határozatok alapján kötötték meg 1606 június 23 án a bécsi békét.

Bocskay a török táborból visszatérve, 1605. november 23-án nyitotta meg a gyűlést és másnap már megkezdődtek a kiegyezési tárgyalások. Az uralkodó részéről Mátyás főherceg vezette a tárgyalásokat, akinek megbízottja Korponán Forgács Zsigmond volt.

A korponai országgyűlésen a rendek — ugyszólva — változtatás nélkül elfogadták Bocskay előterjesztését, melynek legnevezetesebb pontjai ezek: A római katolikus, ágostai evangélikus és ev. ref. vallások gyakorlásának egyenlő szabadsága; a jezsuiták kitiltása a pozsonyi és szepesi kamarák eltörlése, a több év óta üressédesben levő nádori szék betöltés; a szent koronának az országra való visszahozatala; a hivatalokra csak magyarok alkalmaztatásának; az önálló erdélyi fejedelemség visszaállítása és az északkeleti megyéknek ahhoz való csatolása végül a törökkel való béke. A tárgyalások között legfontosabb kívánság volt Bocskay nemesítésének és birtokadományozásának érvényesítése, ami különösen a hajdukot érintette. Bocskay ugyanis, hogy a hajduk világségét megjutalmazza Szabolcs és Bihar megyék területétől hasított ki százmukra területet, a mostani Hajdu megyét, a hová megnevesítve letelepítette.

A tárgyalások menete a következő volt.

Ak a másoknak szól inkább, aki sok nagyon sok pénzzel rendelkezik. Nagy elkeseredésében nem is vette észre Klárikának öntudatlanul rá-rá tévedő, vágyó szerelmes tekintetét, amelyből erőt meríthetett volna egy jóvendő nagy boldogságnak a megteremtésére.

Nemsokáig maradt azután ott. Eltávozott. Maga sem tudta, hová megy.

Az utcákon keresztül-kasul járt, míg végre egy hangos vendéglő előtt, melyből kihallatszottak a cigányzene hangjai, megállott és rövid gondolkodás után bement. Ott meletott azután, Isten tudja meddig, míg egyszer a cigányokat magával vitte Klárika ablaka alá, ráhuzatott arra a szép magyar nótára, amelyet az a bolondos szive diktált. A hegedűvel sirt ő is:

Te vagy, te vagy barna kis lány,
Szemem s lelkem fénye
Te vagy az én két életem
Egyetlen reménye
Ha ez az egy reményem is
Csak mulandó álom
Nem leszek boldog sem ezen, sem a másvilágon.

Elhangzott a gyönyörű dal s utána még egy pár, de siket fülekre talált. Elkeseredésében, melyet amugy is szított az előzőleg bevett pezsgős palackok tartalma: Zoltán duhajkódva vonult végig az utcákon. Hőféhér leányszobájában Klárika sehogysem tudta elképzelni, hogy miért nem szabad neki világot gyujtani és kitekinteni az ablakon, hogy Zoltán megtudja, hogy ő hallja azt a nótát, amely neki szól. Érezte, hogy ez nem jól van így. Szemei lassan megteltek köny-

Bocskay megtette előterjesztését, mire a főhercegi megbízott Forgács Zsigmond válaszolt és végül a rendek határoztak. A gyűlés meglehetősen zajos, lármás volt és a viták nagyon ingerültek. Nem egyszer nagy nehezen tudták Bocskay, Illésházy István és mások a tölcsapni készülő áradatot visszatarítani: de — mint előbb is említettük — gyűlés nagy többsége szilárdul kitartott Bocskay mellett. A gyűlés december 10 én ért véget.

Illésházy István 1606 január 7-én vitte Bécsbe 66 Bocskay huszár kíséretében a korponai országgyűlés határozatait, hogy azokat elfogadtassa. Az ősz politikai elgondolkozhatott azon a különbségen, mely az nap és három év előtt volt. Akkor éjnek idején áruhában szökeve kellett menekülni Bécsből a börtön és halál elől.

A korponai országgyűlés tehát — mint láttuk — egyike volt a legnevezetesebb országgyűléseknek. Egyike volt az azon gyűléseknek, amelyek gátat vetettek az uralkodóház nemzetrontó és beolvastó törekvéseinek és a magyarságot az ellenállásra képesé tették. Ma, amikor sok tekintetben hasonló időket élünk, amikor ismét küzdenünk kell, hogy nem nemzeti önállóságunk minden attribútuma esonkítatlanul fennmaradjon: kétszerezesen gondolunk hálával és kegyelettel Bocskayra és társaira, akik érvényt szereztek ennek a mondásnak: „ne bántsát a magyart.”

Egyház és iskola.

Presbyteri gyűlés. Az ev. ref. egyház presbiteriuma tegnap délelőtt az egyház tanácstermében gyűlést tartott, melyen egyházi részről Kiss Albert lelkészelnök, világi részről Simonffy Imre főgondnok elnökölték. A gyűlésnek mindössze néhány nem nagy fontosságú, de sürgős elintézésre váró tárgya volt. Ezek közül először a gazdasági tanács átiratai kerültek tárgyalás alá, melyeket tudomásul vettek. Ezután az egyház tulajdonát képező hagyatékok jövedelmezését vitatták meg. A felső leányiskola és a vele kapcsolatos tanári képezde tanári karának drágasági pótlék iránti kérvényét elfogadta a

gyűlés és ezen a címen megszavazott a tanárok részére 200, a tanárnőknek pedig 100 koronát. Kovács József népiskolai felügyelőnek 600 korona évi fizetést és 100 korona utazási átalányt továbbá az ispotályi dékánnak drágasági pótlékul 20 koronát határoztak meg. Az izsnyei és lugosi anyagi zavarokkal küzdő református egyházak segélyezésére 65 koronát szavazott meg az egyháztanács. Az ösztöndíjosztó bizottság által előterjesztett Klobusiczky—Pallay alapítványból részesülő tanulók névjegyzékét tudomásul vette és jóváhagyta. A gyűlés végül részvétét fejezte ki Bernáth Elemér presbiter elhunyt felett.

Uj választások.

Ez is Fejérváryék szótárából való. Ők kürtölik világgá — drága pénzen, — hogy küszöbön az új választás. Hogy ők nem tréfálnak, ők megmutatják, hogy hogy . . . a nemzet nekik kismiska. És miután a nemzet ítélete lesújtó rájuk, ők felebbeznek a nemzethez . . . Ők nem engednek.

És fenyegetnek, hogy majd megtanítják ők a nemzetet, ha nem engedi magát őtőlük kormányozni. Mert ők jót akarnak. Bizák csak rájuk a kormányzás gondjait, ők tudják, mit csinálnak. A többihez még semmi köze a nemzetnek.

Igyen szavalnak és a saját hangjuktól megszédülve: átnyilalik egész schwarz-gelb valójukon a győzelembe velet borzasztóan nagy hit. Hisznek ők a hitben, hogy ez a ma még rebellis nemzet néhány hét múlva már a boldogságtól alétan omlik az ölelésre táruul karokba, amelyek Bécsből ágaznak.

És botránnyosan önértetek. A hangjuk önértettől dagadó. Büszkéek ők, mint a páva. Ha lehet hinni a darabant sajtónak, az új választások nincsenek messze. Amilyen nagy politikusként ismerik Fejérváryt: elhiszik nekik. A vén generális — úgy mondják — semminek sem oka. Annak se, hogy ők miniszterelnök, annak se, — hogy fenyegetőzik. Ő bécsi kottára játszsza el a szomorú nótákat, amiket a császár rendel.

Neki azt mondták Bécsben, hogy a magyar nemzet megijed ha katonásan ráfordmed. Ő tehát katonásan rákiált a magyar nemzetre, hogy: — „Hapták!” És ha a nemzet

kapott megboldogult szüleitől. Oda menekültek a csapás után, mely a még mindig igézően szép asszonyt igen lesújtotta s ha korán árván maradt kis leányára tévedt tekintete akaratlanul is keserű könyek gyűltek a szemeibe.

Egy napon aztán valamelyik hírlapban olvasta, hogy Vécsey Zoltán földbirtokos, nyugalmazott főmérnök, aki szorgalmával jelentékeny vagyont szerzett, s nyugdíjba menve azon gazdálkodott, forrón szerelett hitvesét elvesztette: gyászba borítva őt és kis fiacskáját, Zoltikát. Aztán megint nem hallott róla semmit. Akkor megérezte a szép Klára asszony, hogy nem váltzott szeretetté az az érzés, amely egykor és talán még most is hatalmában tartja egész valóját, mert szerelem annak a bűbajos neve. Szerelmes lenne-e még most is abba az emberbe, aki elrabolta élete tavaszát, minden álmát, de akit elszakított az élet tőle? S most előjött ismét, hogy elrabolja fia számára a leányát, az ő egyedüli szemfényét.

Erre a gondolatra könyek toltak szemébe, melyek némán peregetek alá. Végtelen nyugalom békéje szállt rá. Hosszu évek szenvedését feledte el a percek alatt, hiszen akkor regen csak félekkora lett volna a boldogsága. Most édes gyermekeik szerelme is megszentelt első nagy szerelmüket, melyek elkészt, második tavasza most őli át forró nyarat őszi hervadásban, másodvirágzásban.

nyekkel, majd párnáira borulva zokogott, zokogott . . .

Minden azt mutatta, hogy a Vécsey szerelmes szívet elfeledtette a gazdag gyáros. Kerülte hát a lányt, annál is inkább, mert a győztes fél árnyékként kísérte bármerre is Klárikáékat. Egy napon bekövetkezett, amittől a legjobban rettegett. Klárikát eljegyezte Molnár Kázmér, az a gazdag ember. Lrezte, hogy nem bírni ki, hogy mindig itt lássa Klárit maga előtt, mint másnak a feleségét, mert hisz ez az örülésbe vinné előbb-utóbb. Így hát Vécsey Zoltán elhűt a városból, nem is tudta Klárika, hogy merre és mégis várta, még akkor is várta, mint szabadítóját, amikor indultak az esküvőre . . . Azután gyorsan röpült az idő.

Elfeledte egykori fehér álmát az asszony s csak egyszer dobbant még nagyot a szíve, amikor meghallotta, hogy Vécsey Zoltán megházasodott s valami vézna, kis, beteges leánykát vett feleségül, aki őt kimondhatatlanul szereti. Talán meg is siratta, úgy ti tokban, mint ahogy egy halott szerelmet megszokás siratni. De aztán ismét elfeledte, elfeledtette vele a jólét. S amikor ránézett saját képmására, gyermekére, a kis Klárikára, juthatott-e eszébe más valaki is?

De még ez is megzavarta a sora, ezt a kicsiny boldogságot.

Pár év múlva ugyanígy a férje főbe lőtte magát, s a hátrahagyott levélből kitudódott, hogy tönkrementek. Férje a bőzren játszott, elvesztette minden vagyonát s a szegénység elől a halálba menekült. Volt azonban az özvegygyé maradt szép Klára asszonynak egy háza, egy kis földeje, amit hozományba

nem huzza össze magát, akkor jön a kaszárnya áristom!

Nehéz dolog, de beszéljünk komolyan az új választásokról. Tehát jönnek az új választások. A kormány nem teketóriázik sokat, hanem feloszlatta az országgyűlést és kiírja az új választásokat. Tán már december 19-én. Ha megteszi: jól teszi.

Mert lehet-e itt eshetőségről szó? Nem? A helyzet egészen tiszta. A ki nem felejtett el látni, az világosan látja, mi fog történni. A nemzet — a melyet nem szédített meg a nagyszabású színpadi produktum: a program — mint egy ember fog állást foglalni a koalíciós és első sorban a függetlenségi párt mellett. A kormányt haladó-pártostul együtt el fogja seperi a nemzet ismételt provokált ítélete. Hasztalan fog folyani a pénzfolyó, — nem lesz, nem lehet eredménye. Jól tudja immár a haza minden igaz fia, hogy miről van szó. Hogy a kérdés, a mi körül a harc folyik, a nemzet létkérdése. Tudja minden fia e hazának, hogy a nemzeti követelések már régebb teljesítve lennének, ha nem akadtak volna magyar emberek, a kik saját hazájuk ellen fölvetették a harcot. A nemzet a haladás mindenre kész kerékkötő.

A magyar közönség nehezen várja már, hogy kimondhassa a döntő szót, amely sujtó lesz a császárvitőzetre. A fenyegetések örömmel töltik el a nemzet vezéreinek a magyar hazáért dobogó szívét. Azzal a jóleső biztosítással, a lelki összhang azon csodálatosan jóleső érzésével tekintenek a nemzet ítélete elé, amely a becsületes kötelességteljesítés, a lelkiismeretes munka mindennel fölérő jutalma. Minden magyar embernek őszinte óhaja, hogy megszűnjék végre ez az áldatlan állapot. Örömmel üdvözli tehát minden magyar ember a kormány öntudatlan öngyilkosságát: az új választásokat.

Hadd jöjjenek. És hadd haladjon azután ez a sokat szenvedett ország rohamlépésekkel a nemzeti önállóság kiépítésének diadalmas útján.

Báró Fejérváry.

— Irta: Király Péter. —

Ninesen a világon olyan boldog, mint mi
Isen ránk az áldást pazar módon hiati
Azaz hogy a császár: első Ferencz Jóska,
Kinek Fejérváry bérence, csatlósa . . .
Szól hozzánk aképen: kedves magyar népem
Örökös boidoggá teszem a hazádat!
De a magyar nemzet azt feleli bölesen:
„Tedd bolonddá — bérence — az öreg apádat!”

Fejérváry báró nem tágít, nem restel
S hogy babizonyítsa, hogy ő atyamester,
Kormánypartot csinál, új programot készít,
Telt marokkal szórja Ferencz Jóska pénzt;
És szól a nemzethez: „Én boidoggá teszek,
Paradiesomkeríté teszem a hazádat” . . .
De a magyar nemzet azt feleli vissza:
„Tedd bolonddá — bérenc — az öreg apádat!”

Fejérváry báró áldozatot sem kér
De ő mindent áldoz a magyar nemzetér,
Megtölt minden zsebet és minden papzsákokot,
Sőt mi több, kifizet minden adósságot,
És szól a magyarhoz: „bű magyar nemzetem
Paradiesomkeríté teszem a hazádat . . .
De a magyar nemzet azt feleli vissza:
„Tedd bolonddá — bérenc — az öreg apádat!”

Fejérváry báró pusztulj innen Bécsbe,
Tapasztalatodat koponyádba vésd be,
A magyar nemzetben romlatlan a lélek,
Hazugságaidra nem állunk kötélnek,
Mond meg a császárnak, hogy a magyar nemzet
Nem veszi nyakába a rabszolgajármat
Mégvető szavakkal azt felelte néked:
„Tedd lóvá, bolonddá az öreg apádat!”

SZÍNHÁZ.

MŰSOR.

Hétfő, nov. 20-án: „Csepürágók” operette. (B.)

Kedd, nov. 21-én: „Csepürágók” operette. (A.)

Szerda, nov. 22-én: „Bohém világ” színű. (B.)

Csütörtök, nov. 23-án: „Figaróhátsága” vígjáték (C)

Péntek, 24-én: „Szegény Jonathán” operette. (A)

Szombat, nov. 25-én: „Lilla” vígjáték. (B.)

Csepürágók. Csinadratta, bun, bun!
Tehát folyvást, folyvást uraim! Az előadás megkezdődik, aki megbánta, hogy bement, annak duplán fizetjük vissza a pénzét. Tehát folyvást előre urraim! Szóval sejtethik, hogy az egész daljáték nem más, mint egy felújított, agyonbetétezett vásári komédia. Ilyen ostoba sületlenséggel nem szabad Zilahynak a debreceni színpad nívóját leszállítani. Maga a darab szövege, a leggyöngébb librettók közül való, amit valaha zeneszerző felhasznált. Régi, kopott ócska dajka mese, amilyennel a rosszalkodó kis gyermekeket szokták a marész fantáziával bíró száraz dajkák alvásra bírni. Négy cirkusztag két nő és két férfi bujdosik a szigorú igazgató elől, aki rosszul bánt velük. Az egyik nő öt éves korában elrabolták a csepürágók grófi papjától. Nagyon természetes, hogy 18 éves korában a grófi papa a véletlenül házába vetődő csepürágók között feltalálja gyermekét és feleségül adja a már rég szeretett, bizonyos novellabeli hadnagyhoz. Sejtethik, hogy a kaulót is leteszi érte. Sovány mese, minden ötlet nélkül. Ami kis élet a színpadon volt az a rendező ügyességének köszönhető. A zenéje már sokkal többet ér, mint a librettó és azt a benyomást teszi rám, hogy a librettó készült a már kész zenére és nem megfordítva. Bár nagyon sok reminiscencia csadul fel az egyes dallamokban, mégis a fülnek jól esik hallani a behizelgő melódiákat. Az egész darabon keresztül vonuló miért refrémű dal anynyira fülbemészó, hogy a felvonás végén már dudolta a közönség legnagyobb része.

A bemutató előadás kissé vontatott volt, nem emelkedett semmivel sem felül a tucat előadások nívóján, amiben Zilahy úr jóvoltából elég gyakran van részünk. A nő főszerepet, a löcsei kalendáriumban megírt elrablott kislányt Főti Frida játszotta. Kapott érte egy gyönyörűen díszített virágkosarat. A többi szereplők, Szakácsné, Polgár Sándor, Árkosi, Ternyei, Kondor, Deésy, akik nagyon ügyesek voltak, nem kaptak semmit. Külön kell megemlékezni Sarkadi Vilmosról. Ez az istentől megáldott tehetség nem tud érvényesülni a színháznál, mert alig jut néha olyan szerephez, amelyben képességeit be tudja mutatni. A cirkusz igazgató nem komikus szerep és mégis kivált Sarkadi alakítása az együttesből. Az igazgatóság a saját érdekében tenné helyesen, ha egyes kiváló tagjait a társulatnak megfelelő módon foglalkoztatná még akkor is, ha itt

ott néhány ember hiúságát sértendő is meg. (bj.)

A Csepürágók c. operett körül ma és holnap színe, a melynek látványosságai iránt a közönség az első két előadásban szokatlan nagy érdeklődést tanúsított.

Bohémvilág. Murger pompás vígjáték egyik érdekessége a heti műsornak a darabban részt vesz az egész vígjátéki személyzet. A „Bohémvilág” szerdán fog színe kerülni.

Szegény Jonathán. Ezt a nagy stílus operett újítja fel a társulat: énekes személyzete a zenekedvelők öröme. A darabra nagyban készül a társulat s az igazgatóság mindent elkövet, hogy a „Szegény Jonathán” pénteken kifogástalan előadásban kerülhessen színe.

Színházi hírek. E hét műsorán két olyan darab szerepel, amelyekben Zilahy Gyulát a művészt fogja élvezni ismét a debreceni közönség. Csütörtökön a „C” bérletnek fogja Zilahy bemutatni az 6 páratlan „Figaró”-ját. Szerdán a „Bohémvilág”-ban „Babti” szolgát. Zilahynak mindkét szerepe a Nemzeti Színháznál is híres elismert alakítása volt.

HIREK.

— **Kiss Áron püspök születésnapja.** Ma töltötte be az agy püspök életének 91-ik évét, mely alkalommal egyháza, a hatóságok, ismerősei és jó barátai elhalmozták szerenese kívánataikkal. Az egyházi hivatal és a lelkes kar reggel 10 órakor testületileg üdvözölte az ősz egyházfőt, majd később fogadta a közhivatalok küldöttségeit és a magánembereket. Délben a városi tanács tagjai járultak a püspök elé szerenese kívánataikkal. Ma délelőtt az összes református templomokban istentisztelet volt.

— **Az államsegély megtagadása.** Hajdúvármegye azon 12 megye közt van, amelyekből a darabont kormány az államsegélyt, illetőleg a megyei közigazgatás költségeihez való hozzájárulást megvonata. Így akarja megbosszulni magát a darabont kormány hazafias vármegyében, amelyek az önkéntes adókat és ujoncokat nem akarják beszoiglatni. A belügyvivő erre vonatkozó leirata ma érkezett le a vármegyéhez, de már is intézkedések történtek, hogy a megyei tisztviselők az állami hozzájárulás megvonása dacára pontosan megkapják javadalmazásukat. A 45-ös jóléti bizottság a napokban fog ülést tartani és határozni a felett, hogy milyen alapokból fedeztessék a tisztviselők fizetésére hiányzó összeg. A törvényhatóságoknak azonban szintén módjában áll, hogy a törvénytelen kormánynak kellemtelenségeket okozhassanak mert megtagadhatják az állam részére teljesített munkák elvégzését, ami az államnak tömérdek költséget és kellemtelenséget okoz. Mert két vége van ám a botnak.

— **Rákosi Viktor beszámolója.** A hajdunánási kerület népszerű függetlenségi képviselője: Rákosi Viktor tegnap délután tartotta beszámolóját Hajdúhadházon, óriási közönség jelenlétében. A délből egy órakor érkező vonattal jött meg Rákosi Viktor, ki

AZ UJDIVATU óra, ékszer, ezüstnemiék remekét
legnagyobb választékban,
olcsóbban mint bárhol az országban, Debrecenben egyedül Löfkovitsnál kapható.

nek társaságában voltak: Papp Elek a nádudvari kerület és Szász József Komárom képviselője, továbbá Réty Pál, ifj. Móricz Pál, dr. Király Péter és Békásy Jenő. Az érkező vendégeket a vasuti állomásonál több százra menő tömeg várta zászlókkal, zenével. Megjelent az állomáson dr. Hadházy Zsigmond ügyvéd a hadházi függetlenségi párt elnöke a párt nagyszámu tagjainak az élén. A vendégek az állomástól a nép nagy ováció között vonultak be dr. Hadházy Zsigmond vendégszerető házához, ahol társaságban volt Rákosi Viktor tiszteletére. Délután 3 órakor vette kezdetét a beszámoló. Az iskola előtti térséget körülbelül 6000 ember foglalta el. Dr. Hadházy lelkes szavakban nyitotta meg a népgyűlést, mire Rákosi Viktor határtalan lelkesedés közepette lépett az emelvényre és elmondta nagyhatású beszámoló beszédét. Rákosi válaszolt a mostani szomorú politikai állapotokat, rámutatott Krisztóffy és Fejérváry szemfényvesztő programjának veszélyére és kitartásra hívta föl a választott polgárokat. Utána Szász József Komárom város képviselője tartott magas szárnyalású beszédet a néphez, majd Papp Elek a nádudvari kerület képviselője fejtette ki a függetlenségi elveket. A népgyűlést Simon János a hadházi függetlenségi párt alelnöke rekesztette be. Este a vendégek tiszteletére lakoma volt a nagyvendéglőben, melyen nagyon sok felköszöntő hangzott el.

— **Apponyi Kolozsvárott.** Apponyi számos függetlenségi képviselőtársaságában tegnap reggel érkezett Kolozsvárra. A pályaudvaron Pisztor Mór képviselő üdvözölte. Ezután óriási néptömeg kíséretében bevonultak a vigadóba, ahol délelőtt 10 órakor megtartották a nagy gyűlést. *Vesselényi* Miklós bíró beszéde után felolvasták a határozati javaslatot, amelyben a nagygyűlés kimondja, hogy a *törvénytelen kormány minden rendelkezésével szemben a parlamentnél keresnek orvoslást.* A kinevezett megyefőnököket átadják a közmegevetésnek, s bojkottálják őket. Ezek után *Apponyi* beszélt, majd *Zichy Aladár*, *Polónyi Géza*, *Zichy Jenő*, *Gulner Gyula* beszéltek. — Délután bankett volt, amelyen Apponyi kijelentette, hogy az alkotmányért folyó küzdelemben legnagyobb szerep jut a törvényhatóságoknak, a törvényhatóságok tisztikarára üritette poharát. Apponyi a képviselők társaságában este 11 órakor utazott el. *Rendzavarás nem történt.*

— **Bocskay ünnep Korponán.** Jeleztük már, hogy e hó 23-án a korponai országgyűlés 300 évfordulóján Korponán nagy ünnepséget rendeznek. Tudvalevőleg Bocskay István Magyarország és Erdély fejedelme az ország rendivel 1605 november 23-ától terjedő időben tartotta meg Korponán a bécsi békét előkészítő országgyűlést. Ahol az országgyűlés megtartott, azt a helyet a város közönsége emléktáblával jelölte meg, melyet november hó 23-án, mint az országgyűlés 300 éves évfordulóján fognak ünnepélyesen teleplezni. Az ünnepre elutazik *Justh Gyula* képviselőházi elnök, — nagyszámu képviselő kíséretében. Az ünnepségre meghívták az összes hajdu városokat, melyek küldött-

ségileg vesznek részt az ünnepségen. Továbbá jelen lesznek még az összes hajdu képviselők is, *Rákosi Viktor*, *Papp Elek*, *Kovács Gyula* és *Dr. Benedek János.*

— **Kereskedelmi alkalmazottak gyűlése.** Vasárnap délután tartotta gyűlést a debreceni alkalmazottak a Magyar király udvari helyiségében. Mintegy 200 jelentek meg, a kikhez *Vági Gábor* nagyváradai kereskedő segéd tartott beszédet, a melynek hatása alatt megalakították a magyarországi kereskedelmi alkalmazottak debreceni fiókját. — Előnként *Fülöp Ignácot* választották, választottak még jegyzőt, pénztárost és 4 választmányi tagot. A rendőrhatalóság képviselőiben *Vetési Béla* r. fogalmazó jelent meg a gyűlésen, mely randban szótoszlott.

— **Terjed a kanyaró.** A hatósági óvintézkedés dacára egyre nagyobb mértékben terjed a kanyaró a gyermekek közt. Ma is 12 újabb esetet jelentettek be.

— **Az új-párt Nyiregyházán.** A szabolicsmegei új-párt ma tartotta szervezkedő nagygyűlést Nyiregyházán *Bánffy Dezső* bíró jelenlétében. A nagygyűlést néhány szociálista igyekezett megzavarni, de a tereméből kiszorították őket. A szervezkedés alkalmából *Bánffy* következő beszédet mondta: „Az új-párt nem eszményi, — hanem reális alapokon épít. Számolva a körülményekkel programjának végső célja az önálló, gazdag, hatalmas, magyar nemzeti állam kiépítése. A kormány, miután törvénytelen, feltétlenül puhatolni fog. Ha a szociálisták jogokat akarnak, ne a kormány szolgálatában, hanem az ellenzék támogatásában keressék a jó indulatot.

— **A Polgári Asztaltársaság estélye.** Kedves, lélekemelő ünnepély folyt le szombat este a Dréhar sörözősarnok éttermében. A Polgári Asztaltársaság gyakorolta ott jótékonyosságát, mely minden esztendőben igazán dicséretesen nyilvánul meg. A társaság városunknak 85 szegény gyermekét látta el télire szükséges ruházattal az asztaltársak jószívű adakozásaiból. Az ünnepélyt, mely táncvigalommal volt egybekötve a ruhakiosztás nyitotta meg. Azután társasvacsorához ült a jelenvolt nagyszámu közönség. A kedélyes szép társaság pompás hangulatban kellemesen és fesztellenül szórakozott *Kiss Gyula* zenekarának kitűnő muzsikája mellett és a vacsora alatt számos pohárköszöntő hangzott el. Az ünnepélyvel kapcsolatosan megtartotta az asztaltársaság évi közgyűlést is, melyen megválasztotta az új tisztikart. A közgyűlést tánc követte.

— **Gazdátlan pénz.** *Végh Gyula* asztala sok titkokat rejtegethet, melyekről tán még magának a főkapitánynak sincz fogalma. Ma ugyanis azt jelentette a tanácsnak, hogy 200 koronát talált az asztalán, hivatalos szobájában, a mit a szegény alaphoz kér csatoltatni. Kár volt így síetni vele, mert hita jelentkezik a jogos tulajdonos, a ki „véletlenül” ott felejtette a pénzt és a főkapitányt jogtalan elsajátításért felelősségre vonja.

— **Rágyújtott a színházban.** Az este *Drab Imre* munkás a kakasüllőn szivarra gyújtott és sehogysem akarta megérteni, hogy ott a dohányzás tilos. Kivezették és az eljárást ellene megindították.

— **Szerencsétlenül járt munkás.** *Fürst Ödön* debreceni tanyai bérlő bérlésein szarvasmarha akolt készítettett a tetőzetet *Lázár Lajos* balmazújvárosi

ácsmester vállalta fel, a ki viszont *Loós Sándor* munkást alkalmazta. *Loós* a hat méternél magasabb tetőzetet dolgozott miközben a rozoga gyenge tetőzet elszakadt és oly szerencsétlenül lebukott hogy a balkarját és a jobb karját eltörte. A szerencsétlenül járt munkás állapota rendkívül súlyos. Ugy a bérlő mint a vállalkozó ellen megindították az eljárást.

— **Lopások.** *Praizler Mór* Deák Ferenc-utcai lakos panaszt tett a rendőrségnek, hogy műhelyéből egy 160 korona értékű gépszijjat ismeretlen tettes elloptott. Nyomozták. A zsibvásárban özv. *Beuke Lajos* acé bihari telep 9. sz. a. n5 kosarából 4 darab nőinget elloptak. A tettes ismeretlen.

— **Megverte a feleségét.** *Szabó Károly* tócskertenben lakó kefégyári munkás vasárnap a feleségét életveszélyek közt kergette végig az utcán. A rendőrség utcaibotrányért feleletre vonja.

— **Elhagyott gyermek.** A múlt hét elején ismeretlen nő beállított a város végén az egyik cigány putriba és arra kérte az ott levő cigányasszonyt, hogy míg ő a városházába megy tartsa ott kis fiát, jutalmat kap érte. Az asszony eltávozott, de nem tért vissza többé a cigány asszony a kis fiut, aki 4—5 éves lehet és csak annyit tud, hogy *Gábornak* hívják, ma reggel átadta a rendőrségnek a mely nyomozza a lelketlen anyát.

— **Elfogott csavargó.** *Egyed Sándor* csavargóval régi számadása van a rendőrségnek. Itt bujkált a városban régebb idő óta, de vasárnap baragott és bekerült a büntügyi osztályra, a hol felismerték.

x **Orvosi tekintélyek előszeretettel** rendelik esz és kőszványas betegek részére a híres király balzsamot, mert ez eredményekben páratlan, már néhaúnszori bedőzést teljes gyógyulást idéz elő. Ara 2 korona. Kapható a készítő *Grósz Nagy Ferenc* gyógyszerésznél, Debrecen Kossuth-utca „Arany egyszarvu gyógyszerár”.

TAVIRATOK.

Kossuth Ferenc diszpolgársága.

Budapest, november 20. Sepsiszentgyörgy város husztagu küldöttsége tisztelettel ma Kossuth Ferencnél, hogy átadja a város diszpolgári oklevelét. Kossuth Ferenc a küldöttséget igen szívesen fogadta, m lynek nevében Sepsiszentgyörgy város polgármestere intézett hozzá üdvözlő beszédet, s annak végén átnyújtotta a kiváló díszel elkészített diszpolgári oklevelet. Kossuth Ferenc válaszában politikai természetű kijelentéseket is tett. Azt mondta többek között, hogy a kormány programjában nem hisz senki, mert a kormány oly vakmerő ígéreteket tett, ameyiet nem tud soha sem beváltani. Az országgyűlési pártok egyike sem kelt versenyre a kormánnyal, mert nem akarták a nemzetet elámitani ígérekkel.

Kossuth Ferenc állapota.

Budapest, november 20. Kossuth Ferenc állapotában nem állott be javulás, sőt

Óra, ékszer, ezüstnemű beszerzésnél a nagy-közönség érdekeit Debrecenben egyedül **Löfkovits** tarthatja szem előtt

a változó idő folytán állandóan beteg a pártvezér. Orvosi tanácsára több napig kénytelen az ágyat őrizni; s vidék népgyűlésekre még néhány hét múlva is alig indulhat.

Az egyetem megnyitása.

Budapest, november 20. Az egyetemen az előadások az utóbbi zavargások után megnyitottak meg. Semmiféle nagyobb tüntetés nem volt a megnyitásánál. A deák vezérek aláírásokat gyűjtöttek a memorandumra, a melyet fél 11 órakor adtak át, akkor vonult ugyanis a tanács a diszteremben. Ezt megelőzőleg az ifjak egy része átvonult a műegyetemre, hogy a tehnikusokat csatlakozásra szólították fel. Ezek azonban vonakodtak az előadásokat félbeszakítani, mire a diákok többi része a központi egyetemre ment vissza. Itt az Aula kinyitását követelték de Margittay tanácsjegyző kijelentette, hogy az egyetemi tanács nem engedi meg. — A diákok az esetről jegyzőkönyvet vettek fel. Az ifjuság nagy része ekkor Kovách László felszólítására ismét a műegyetem elé vonult, hogy a Sás közti határozatuk értelmében üdvözöljék K. Jónás Ödön műegyetemi rektort. Ez meg is történt.

A norvég király választás.

Kopenhága, november 20. A norvég küldöttség tegnap délután fél egy órakor érkezett meg az északi pályaudvaron. A peronon nagy néptömeg várta a berobogó vonatot. Az elnököt viharos ovációkban részesítették. Este lakomát adott az új király a küldöttség tiszteletére.

Tárgyalás a Zeysig-ügyben.

Budapest, november 20. A hét péntek és szombatján lesz a végtárgyalás a Zeysig-féle rópirat vádlottja ügyében. Az érdekes bűnpörben a tárgyalás valószínűleg nem fog két nap alatt befejeződni, oly nagy a tanúszáma. Mintegy ötven tanút fognak kihallgatni, köztük több politikus. Az esküdtészi tárgyalás előtt még egy kérdésben fog a törvényszék véleményt mondani, tudniillik, hogy dr. Halmai Elemér védő lesz-e vagy tanú. Zsigány ragaszkodik, hogy Halmai, kit ügyének kezdetén, mint védőt nevezett meg, tanúként szerepeljen a tárgyaláson és tőle mint tanutól oly dolgokat tudjanak meg, melyeket Zsigány vele mint jogi tanácsadóval közölt. Az érdekes kérdésben a vádtanács a napokban fog dönteni.

KÖZGAZDASÁG.

A budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése 1905. nov. 19.

A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar seregcsin. Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli sulyban) — állérig. Öreg közép (páronként 300—400 kgr-ig terjedő sulyban) — állérig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm felüli sulyban) 137—138 állérig. Fialat közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő sulyban) 135—136 állérig. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm, terjedő sulyban) 133—134 állérig. — II. Magyar seregcsin: Nehéz (páronként 230 kilogramm felüli sulyban) — állérig. Közép (páronként 240—280 kilogramm sulyban) — állérig. Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban) — állérig. — III. Szerbiai: Nehéz páronként 280 kilogramm felüli sulyban 132—133 állérig. Közép (páronként 240—260 kilogramm, terjedő sulyban) 130—132 állérig. Könnyű páronként 260 kilogrammig terjedő sulyban) 122—124 állérig. IV. Romániai eredetű (Stachl): Nehéz (páronként 240 kilogramm felüli sulyban) — állérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm, terjedő sulyban) — állérig. V. Szerbiai Nehéz (páronként 260 kilogramm felüli sulyban) 118—140 állérig. Közép (páronként 240—260 kilogrammig terjedő sulyban) — állérig. Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban) — állérig. A hízott sertés átlagárának változatlán.

REGÉNY CSARNOK

Apáca és hegyencéné.

Regény a bécsi életről.

Magyarosította: Szabó Antal. 148

— Ez ugyan potom pénz, — mondá megvetőleg, — azonban arra nézve még is elég, hogy a legújabb divat szerint öltözködjem, s naponként sétát tegyek a szórakozzam, mit madame Mayer, különösen ajárlott. Egyelőre ugyan fogatom még nincs, a bérkocsi pedig nem illik egy ily előkelő nőhöz a minő én vagyok, de a nagy Krisztótnak mindég mögöttem kell menni, s valamit hozni utánam, ez előkelős, sétámon előnyös egy oly nőre nézve, kinek csinos termete, s pici lábai vannak. Ha csak nagyon nem üldöznének a férfiak. Ezek a férfiak rettenetes bosszantók, ha egy szép arcot látnak. Különben ha egy izlésemnek megfelelő összeköttetésre léphetek, nem fogok sokáig gondolkozni, ha más apát keresendek gyermekének.

Es a mint mondotta, úgy tett.

Másnap Paulina rendkívül feltűnően és kirívólag öltözve s a nagy Krisztóffal kit liberálta bujtatót, jelent meg a sétányokon, de az urak sem nem üldözték, sem nem alkalmatlankodtak neki, így tehát tehát égbekiáltó igaztalanság volt őket rágalmazni.

A Szép Paulina úgy látszott mosolyát is tulbecsülte.

Igen sokat mosolygott, folytonosan mosolygott s még is senki sem találkoztott, kis ót talán kímálta volna meg egy kastélylyal.

Mosolyát legfeljebb ha — gunymosolylyal viszonzták.

Igen, igen az idők változnak, s mi is változunk azokkal szép Paulina.

— Nem mernek hozzám közeledni, mert félnek hosszú inasomtól, — gondola. — Nem is lehet az uraknak ezt resz neven venni, mert Krisztóff úgy néz ki, mintha harapra. De annál jobb. Egy csepp kedvem sincs arra, hogy udvarolhassak magamnak, sem hogy unalmas cököket halljak.

Mindazonáltal kiadta a nagy Krisztófnak a parancsot, hogy minél távolabb maradjon tőle.

Egy napon körülbelül egy órával azon koncert előtt, melyet Strauss a bécsi keringő király volt tartandó, megjelent a szép kertben s előkelő keresetlenséggel bocsátkozott egy padra.

Mögötte 10 lépésre merereven és szilárdan, mint egy szektor, Krisztóff foglalt állást.

A Paulina melletti padon egy apró ur ült, igen csinosan öltözve, rendkívüli nagy szakállal, s rettenetes orral, mely a széles szájj fölött, csőr formán kenderült.

A kis emberke lábait keresztbe rakta, s mindenkit megszemlőgezett, ki szoknyát viselt, így a szép Paulinát is.

— Barátom, — kiáltá Paulina az egyik felszolgáló picérnek, — hozzon egy pohár citromos vizet, vagy mégis nem, a citromos víz igen hűsít, hozzon inkább egy csésze szikfűteát, úgy is szigorúan madame Mayer utasításaihoz kell alkalmazkodnom.

— E hölgy itt mellettem igen ismerősnek tetszik nekem, ugyan hol láthattam, — mormogta a kis ember, — ha szeme nem volna oly bágyadt, s arca oly halvány, az én kis Paulinának tartanám.

— Ez az ur oly ismerősnek tetszik nekem, ugyan hol láthattam? — monológizált Paulina. — Ha oly nagy orra nem lenne, a kis mejom Prellének tartanám.

S valóban Roller báró volt az, ki nem régiben tért vissza Franciaországból, s magának mint fok diplomata, Párisból egy hosszú orrot hozott.

A biányból bőség, a bibiresből tisztességes uborka lett. A báró ur keelőleg igyekezett magát a hosszú nélkülözéseiért kárpótolni.

Mig Paulina előkelő negélyzéssel szűröslötte szikfűteáját, az apró uracs székét közelebb húzta hozzá.

— Ab, parbleu, nem csalódtam! — kiáltá, — Bienenfeld Paulina kisasszonyt vagyok szerencsés üdvözölni?

(Folytatjuk)

Ritka ajánlat! Biztos egzisztencia.

Kimutatható nagy haszon kisebb tőkebefektetés mellett alulírott igazgatóság területenkint kiadja gyártmányainak előállítását a legfinomabb alkoholfülemes sör, pezsgő stb. előállítására, továbbá hozzávaló gépet és utbaigazítást.

Egyedárusítás pontosan meghatározott területre.

Verseny kizárva.

Csak fizető képesek forduljanak „Turul” alkoholfülemes italok gyár részvénytársaság igazgatóságához Budapest, VI., Lehel-utca 3.

Jelzálogkölcsonők

(ujak és konvertálások) igen előnyösen, gyorsan kaphatók külföldi tőkék elhelyezése által. — Uradalmak, birtokok és házakon kívül gyárak és ipartelepek is elfogadhatnak jelzálogul. Levélbelimegkereséseket továbbít. Osteuropäische Presse kiadóhivatal Budapest, Kazinczy-utca 2.

Amerikába

hajó indul Havre-ból minden szombaton.

Francia utvánál.

Kényelmes, gyors utazás, kitűnő ellátás borral és likörrel.

Menetjegyek minden állomásra a különböző amerikai vasutvonalakra eredeti árban.

Közelebbi felvilágosítással ingyen és bérmentesen

Französische Linie
Wien, IV. Weyringer Gasse 8.

Öreg ember nem vén ember

akkor, ha a leghíresebb tanárok által kipróbált

„LYDOL” amerikai tablettákat használja, mik az elgyöngült férfierőt visszaadják. Csakis elgyöngült férfierő

(impotencia) elleni szer. Rendes használat mellett csodás hatású pár nap alatt nemcsak fiatal de idős férfiak is. Törv. védve. Ára: 6 kor.

Szétküldés díjmentesen postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után naponta.

Raditz J. gyógyszerésztára a „Fehér Kereszt”-hez Bpest, IV. Fővámter 6. (a központi vásárcsarnokkal szemben.)

Főraktárak Budapestben: Török J. gyógytára Király-utca 12- sz. és Nádor-gyógytár Váci-körút 17. sz.

Személyhitelt

bármely állásu egyénnek 5%-kal csekély havi törlesztés mellett, kezes nélkül is, továbbá váltóhitelt, váltóleszámitást, előlegét értékpapírokra stb. ugyszintén

4¹/₂%-os jelzálogkölcsonőt

házakra, telkekre stb. I. II. és III helyre gyorsan és biztosan közvetít

Hegedüs Dezső Budapest.

VII. Rottenbiller-utca 24. Válaszbélyeg.

Legjobb bajuszodró
a híres Debreceni
„CIVIS” bajuszpedró

Mely nem tép, de jól összetartja és nőtet!

a bajuszt!

I doboz ára 40 fillér.

Készítő helye s főraktára

Mihalovits Jenő

gyógyszertára a „Klgyó”-hoz DEBRECENBEN.

Serravallo

Kina-bora vassal.

Erősítőszert gyöngéledők, vérszegények és lábadozók részére. Étvágygerjesztő, idegerősítő szer

Kiválóan jó ízű.

Több mint 8500 orvosi elismerő nyilatkozat.

Kapható: J. Serravallo-nál

Trieszt-Barcola.

A gyógyszertárakban pedig 1/2 lit. ü. 2 K. 60 fillér.
1 „ 4 „ 80 „

Globin

a legjobb és legfinomabb
czipőlisztiszert

Divat újdonságaink

az őszi időnyre megérkeztek.

Női ruha és kosztüm kelmek, Bluzselymek, Jó mosó barchetek és flannellek a bel- és külföld legelső gyáraiból.

szőrme boák és gallérok

női és férfi

läger alsóruházatok

gyönyörű választékban, szabott olcsó árakban. A világhírű francia P. D. jegyű kitűnő szabásu

FÜZÖK

egyedüli raktára

SZABÓ LAJOS FIAL cégnél

Mintákkal kívánatra

készséggel szolgálunk.

A legfinomabb
Galcium-Carbid

legalább 100 kilogramm vételnél

100 kilónként 28 korona.

50 kilós ládákban, vagy 100 kilós csomagolásban akármely állomásra szállítva, Magyarország főtvonalaiban.

A szám-összeség előleges beküldése, vagy utánvét mellett kapható:

Società anonima per l'utilizzazione delle forze idrauliche della Dalmazia Triest.

Gsászári és királyi műasztalosok, kárpitosok és diszitők

Fodor Mihály Utódai Budapest

kizárólagosan IV. kerület, Váci-utca 24.

INTERIESUB. Művészi kivitelű díszes és egyszerű berendezések eredeti tervek szerint.

ELSŐRANGU HIRNEVES
ÖSZTRÁK CEMENTGYÁRAK
VEZÉRKÉPVISELŐSÉGE
MAGYARORSZÁG ÉS KELLÉKÁRTOMÁNYAI TERÜLETÉN
ELKÁN ÉS BOSSÁNYI
BUDAPEST, V., Lipót-körfut 18.
TEL.: 9-2. * Budapest: 8188 1904.
Kiváló minőségű cementeket és gipsztermékeket szállítunk a földünk minden részére.
ÉRTÉKESÍTŐK:
BETON-ÉRT. VÁLLALATOK
CSEHÉNTÁRS-ÉRTÉKESÍTŐK
ÉRTÉKESÍTŐK

Idegbetegeknek

ajánljuk a 20 év óta fennálló és neves ideggyógyászok által mint kitűnő gyógymódot tartalmazó Idegbetegségekről és Gutaütésről szóló röpiratot

WEISZMANN ROMAN-tól, mely röpirat immár a 20-ik kiadást érte el.

A röpirat az „**EGYSZARVU**”-hoz címzett gyógyszerertárban **DEBRECENBEN** kapható.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Minden szó 10 fillér, minden további szó 3 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szó 6 fillér.

Levegővel fedeztetésekre pontosan válaszolunk, ha az alkalmos bélyeg beklíditik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Eladó

Szalaprodás végetti fajú, elsőrendű sárga Orpington, kendermagos Plumoth továbbá magyar és angol golyvás galambok. Pacsirta-u. 42.

Vizsla

Igen szép kávébarna teljesen idomított eladó. Bethlen utca 74.

Válalkozó szellemű

Magyar munkakedvvel szakértelemmel rendelkező kereskedelmi pályán működő fiatal ember Budapestben alapítandó, nagyszámú borsüzletvállalat alapításához társat keres. Szükséges tőke 50.000 forint. Csak komoly ajánlatokra válaszolok. Leveleket „Nagyjövőjű vállalat” jelleggel, Budapest főposta postarésztelente kérem.

Teljesen új

szeléd-ágy jutányos áron eladó. Burgondia-u. 3. sz.

Pénztárnoknői

Allást keres ur leány ki már ily minőségben alkalmazva volt. Czim a kiadóhivatalban.

Csinosan butorozot

szoba külön bejáratú 1-2 személyre kiadó Teleki-utca 28.

Kiadó lakás.

A törvényszéki palota közvetlen közelében Varga utca 36. sz. a. parkettes, gáz és vízvezetékekkel ellátott modern emeleti lakás 1906. május 1-től kiadó. Írkezhetni Piac-utca 44. sz. a. ügyvédi irodában.

Egy szoba

konyha, fűkamara, speiz külön padlással Mergó u. 14. sz. kiadó.

Jámbor Zsigmond

kárpitos garnitúra behúzás, diványok matracok elkészítését vj megrendeléseket jutányosan vállalja. Csapó-u. 23.

Méltóságos

id. Kallay András ur

Nagy-Halászi gazdaságában vasút állomás mellett 10000 mázsa egészséges takarmány

repa eladó,

venni szándékozók forduljanak ifj. Kallay András-hoz u. p.

Nagy-Halász.

Legszebb

Bluz- és Ruha

Selymek

BOSZNYAY J. és TÁRSA

divatruházában

Debrecen, Kossuth-utca 5. szám.

ESZENCIA

és ecetsavgyár keres minden nagyobb városban és vásárokon vegyeskereskedőknél és korcsmárosoknál jólbevezetett képviselőt

FIX FIZETÉS

és magas jutalék mellett ajánlatok „B. N. 5803” jelleggel Mosse Rudolf Bécs, I. Seiterstätte 2. intézendők.

Hajdumegyei Népbank Mint Szövetkezet, DEBRECEN.

Harmadik évtársulatát 1906. január 1-én megnyitja, melybe tagok már most is és az év folyamán bármikor beléphetnek.

Az intézet tagjainak száma rövid két évi fennállása alatt 1500-ra emelkedett, akik 10000 törzsbetétre több mint 260000 koronát fizettek be, mely összeg az évtársulat tartam alatt 1300000 korona tőkének felel meg.

A törzsbetétek eddig megállapíthatólag 6%-ot jövedelmeznek.

Kölcsönöket a hét bármelyik napján utólag fizetendő legolcsóbb kamattal mellett folyósít.

Hitelt a harmadik évtársulatba belépő tag már most igényt tarthat, úgy hogy befizetése csak 1906. január 1-én zezsik kezdetüket.

Minden 100 kor. kölcsön heti 50 fillérral visszafizethető.

Jelentkezések a harmadik évtársulatba való belépésre, vagy kölcsön iránt bármely nap délelőtt vagy délután az intézet helyiségében Piac-u. 26. főszéde épületében eszközölhetők.

Dr. Réve Nándor
jogtanácsos
Hegedűs Sándor.

Ügyvezető választmány:
Dr. Ferenczy Gyula,
elnök.

Dr. Bruckner Ernő
elnök.
Grósz Nagy Ferenc.

Ha egészséges és hosszú életű akar lenni, igyék K. Impér

„Répáti” gyógsavanyúvizet

Magyarország giesshüblje!!

Ize és gyógyhatása páratlan.

Gyógyjavaslat: felesleges savképződés, a légző és emésztő szervek mindenreményű hurutos megbetegedésénél, köhögés, rekedtség, gyomor és bélbajok a hólyag hurutos megbetegedései, máj- és vese, köszvényes bántalmak, vérszegénység ellen.

Házhoz szállítva:

1 lt. „Répáti” gyógyviz üveggel együtt	32 fillér
üvegeket visszavesszük:	12
1/2 lt. „Répáti” gyógyviz üveggel együtt	23 fillér
üvegeket visszavesszük:	7

Főraktár Debrecen és vidékére.

Weisz Andor Csapó-u. 1
Telefon 332.

PEKAREK

CHINA & CEYLON

TEA

minőségénél fogva bármely más teával nem pótolható, mintán finomsága, ereje és zamata a régen bevált keverési módszer által felülmúlhatlan marad. Senki ne mulassza el egy kísérletet tenni. Csak eredeti csomagokban kapható minden finomabb droguista-, fűszer- és csemege-kereskedésben.